

PRESSITEADE nr 76/24

Luxembourg, 30. aprill 2024

Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-178/22 | Procura della Repubblica presso il Tribunale di Bolzano

Eraelu ja raskete süütegude menetlemine: kohtunikul, kelle ülesanne on anda luba telefoniandmete päringu tegemiseks, et tuvastada sellise süüteo toimepanijad, mille menetlemiseks on riigisiseses õiguses ette nähtud juurdepääs nendele andmetele, peab olema õigus keelduda loa andmisest või anda see piiratud ulatuses

Itaalia seaduse kohaselt kuulub raskendavatel asjaoludel toime pandud vargus süütegude hulka, mis annavad alust teha elektroonilise side teenuste osutajatele telefoniandmete päring kohtuniku eelneva loa alusel. Euroopa Kohus leidis, et loa sellise päringu tegemiseks võib anda üksnes nende isikute andmete jaoks, keda kahtlustatakse raskes süüteos osalemises, ning täpsustab, et liikmesriikide ülesanne on määratleda „rasked süüteod“. Sellegipoolest peab päringu tegemiseks luba andval kohtul olema õigus keelduda loa andmisest või anda see piiratud ulatuses, kui ta tuvastab, et andmetele juurdepääsuga põhjustatav riive põhiõigusesse eraelu puutumatusele ja isikuandmete kaitsele on raske, samas kui on ilmne, et kõnealune süütegu ei ole asjaomases liikmesriigis valitsevaid ühiskondlikke tingimusi arvestades raske.

Kriminaaluurimise raames, mis puudutab kahte mobiiltelefonivargust raskendavatel asjaoludel, taotles prokuratuur Bolzano (Itaalia) kohtult luba teha kõigile telefonside ettevõtjatele päring varastatud telefonidega seotud telefoniandmete saamiseks, et oleks võimalik varguse toimepanijad tuvastada. Itaalia kohus kahtleb, kas selle taotluse aluseks olev Itaalia seadus on kooskõlas eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitleva liidu direktiiviga¹, kuna selles seaduses on silmas peetud selliste süütegude menetlemist, millel on ühiskonnas piiratud kahjulik mõju, mis ei õigusta rasket riivet põhiõigusesse eraelu puutumatusele ja isikuandmete kaitsele, ja kuna Itaalia kohtutel ei ole süüteo konkreetse raskuse osas mingit kaalutlusruumi.

Oma otsuses leidis Euroopa Kohus, et nende põhiõiguste riive, mille põhjustab telefoniandmete päringu tegemine, võib kvalifitseerida raskeks, ja kinnitas, et loa sellise päringu tegemiseks võib anda üksnes nende isikute andmete jaoks, keda kahtlustatakse raskes süüteos osalemises. Kohus täpsustas, et kõnealuse direktiivi kohaldamisel on liikmesriikide ülesanne määratleda „rasked süüteod“. Karistusõigus kuulub nimelt liikmesriikide pädevusse, kui liit ei ole selles valdkonnas õigusakte vastu võtnud.

Liikmesriigid ei või siiski moonutada seda mõistet ega sellest tulenevalt mõistet „rasked kuriteod“, hõlmates sellega süütegusid, mis ilmselgelt ei ole asjaomases liikmesriigis valitsevaid ühiskondlikke tingimusi arvestades rasked, kuigi selle liikmesriigi seadusandja on nende eest karistusena ette näinud vangistuse, mille ülemmäär on vähemalt kolm aastat. Euroopa Kohus täpsustas sellega seoses, et künnis, mis on kindlaks määratud viitega sellisele karistusele, ei tundu selles suhtes olevat liiga madal. Sellise künnise kehtestamine, millest alates õigustab süüteo eest ette nähtud vangistus selle kvalifitseerimist raskeks süüteoks, ei ole pealegi tingimata proportsionaalsuse põhimõttega vastuolus.

Just selleks, et kontrollida, kas mõistet „rasked kuriteod“ ei ole moonutatud, on siiski oluline, et kui juurdepääs

säilitatavatele andmetele toob kaasa andmesubjekti põhiõiguste raske riive ohu, peab juurdepääs olema allutatud kohtu või sõltumatu haldusasutuse teostatavale eelkontrollile.

Lisaks peab eelkontrolli teostaval kohtul või sõltumatul haldusasutusel olema õigus keelduda päringu loa andmisest või anda see piiratud ulatuses, kui ta tuvastab, et põhiõiguste riive on raske, samas kui on ilmne, et kõnealune süütegu ei ole asjaomases liikmesriigis valitsevaid ühiskondlikke tingimusi arvestades tõepoolest raske kuritegu. Nimelt peab ta suutma tagada õiglase tasakaalu uurimise vajaduste ning põhiõiguse eraelu puutumatusele ja isikuandmete kaitsele vahel.

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda riigisisest kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on liikmesriikide kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teistele liikmesriikide kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [terviktekst ja kokkuvõte, juhul kui see koostatakse](#), on CURIA veebisaidil alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler, ☎ (+352) 4303 3127.

Kohtuotsuse kuulutamisest saab pildisalvestisi „[Europe by Satellite](#)“ kaudu ☎ (+32) 2 2964106.

Hoiame ühendust!

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta [direktiiv 2002/58/EÜ](#), milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv).